

Monika Wąs

Streszczenie rozprawy doktorskiej: *Sanguszkowie z Gumnisk w dobie autonomii galicyjskiej (1867–1914)*

Praca poświęcona Sanguszkom z Gumnisk w okresie autonomicznym pokazuje funkcjonowanie galicyjskiej rodziny arystokratycznej przez pryzmat życia publicznego i prywatnego oraz wpływu jaki wywierała na społeczność lokalną, a także na Galicję. Rozprawa ma na celu ukazanie własnej unikalnej spuścizny wytworzonej przez Sanguszków z Gumnisk, czerpiącej z tradycji przodków oraz indywidualnych talentów każdego z członków rodziny.

Dysertacja została podzielona na pięć rozdziałów uwzględniających zarówno aspekt chronologiczny, jak i tematyczny. W pierwszym rozdziale ukazano m.in. historię rodu, omówiono herb, główne siedziby i najistotniejsze mariaże. Drugi rozdział przedstawia podstawy materialne bez których działania Sanguszków z Gumnisk podejmowane na wielu polach nie byłoby możliwe. Trzecia część pracy dotyczy wykształcenia oraz piastowanych godności publicznych. W czwartym rozdziale została omówiona działalność dobroczynna i społeczna, natomiast w piątym przedstawiono dobra materialne i intelektualne Sanguszków z Gumnisk. Pozostawili bowiem nie tylko dzieła sztuki zgromadzone i udostępniane obecnie np. w Muzeum Okręgowym w Tarnowie, ale także pokaźny zasób korespondencji, w której dzielili się wiadomościami dotyczącymi codziennych spraw, w tym wychowania potomków. Dysertację zamyka zakończenie, w którym nawiązano do historii rodziny po 1914 roku.

Baza źródłowa, z której skorzystano jest w głównej mierze zgromadzona w Archiwum Narodowym w Krakowie Oddział I oraz w Ekspozyturze w Spytkowicach. Skorzystano między innymi z korespondencji, zeszytów szkolnych i harmonogramu dnia dzieci, dokumentów rachunkowych, sądowych, zachowanych nekrologów, notatek, przemówień itp. Istotne okazały się także Sprawozdania stenograficzne do rozpraw Galicyjskiego Sejmu Krajowego czy informacje zamieszczane w dziewiętnastowiecznej prasie, ważne były zbiory obrazów i rzeźb udostępnione w Muzeum Okręgowym w Tarnowie oraz w bazach cyfrowych innych muzeów czy bibliotek.

Rozprawa nie zamyka i wyczerpuje tematu Sanguszków z Gumnisk, którzy działając w wielu obszarach życia społecznego, politycznego, gospodarczego oraz kulturalnego, stanowią ciekawy obszar badawczy.

Monika Dept